

ชื่อเรื่อง การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างมกราคม- ธันวาคม ค.ศ. 2016

ชื่อผู้แต่ง เบญจกัญญา รุ่งโรจน์วิชย์

ปี พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่องการทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างมกราคม-ธันวาคม ค.ศ. 2016 มีเป้าหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้รัฐบาลไทยภายใต้ นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงนำเสนอต่อประชาคมโลกผ่านการทูตพหุภาคีในกรอบ G77 ตลอดจนผลลัพธ์ (Outcome) ของการทูตพหุภาคีด้วย ในการวิเคราะห์การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างมกราคม-ธันวาคม ค.ศ. 2016 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้กรอบการวิเคราะห์ Linkage Politics ของ เจมส์ เอ็น รอสเนา (James N. Rosenau) โดยวิเคราะห์ปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยภายนอกประเทศและปัจจัยภายในประเทศ การวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อการทูตพหุภาคีของในกรอบ G77 ประกอบด้วย ปัจจัยกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ทั้งโอกาสและความท้าทาย ส่งผลให้หลายประเทศประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ผลกระทบด้านลบ เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียม เหลื่อมล้ำและความแตกแยก หลายประเทศกำลังหาแนวทางในการจัดการกระแสโลกาภิวัตน์ รัฐบาลไทยเชื่อว่าแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงน่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและในการบริหารจัดการกระแสโลกาภิวัตน์ ปัจจัยวิกฤตเศรษฐกิจทุนนิยมที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วโลก อาทิเช่น วิกฤตเศรษฐกิจในเม็กซิโก ค.ศ. 1995 วิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียง ค.ศ. 1997 วิกฤติเศรษฐกิจยุโรป ค.ศ. 2009 ชี้ให้เห็นปัญหาจากการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไข สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชน แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงน่าจะเป็นคำตอบหนึ่งในการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าว ปัจจัยแนวคิดเสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberalism) ที่เผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์ เพราะนำไปสู่ช่องว่างและความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการปรับเศรษฐกิจให้สมดุล ปัจจัยแนวคิดเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) มีหลายประเด็นที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จึงเกื้อหนุนซึ่งกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สมดุล ส่วนปัจจัยภายในก็มีอิทธิพลต่อการทูตพหุภาคีของรัฐบาลไทยในกรอบ G77 ที่สำคัญ คือ ปัจจัยวิกฤตเศรษฐกิจของไทย ค.ศ. 1997 ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแสงนำทาง มีส่วนช่วยบรรเทาความรุนแรงของวิกฤตเศรษฐกิจของไทย จึงน่าจะเป็นแนวทางให้แก่ประเทศอื่นๆ ในประชาคมโลก ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พัฒนาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เป็นบทสรุปจากประสบการณ์จริงที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายในประชาคมโลก ปัจจัยด้านพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในฐานะ “กษัตริย์นักพัฒนา” ที่สร้างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากประสบการณ์พัฒนาและแก้ไขปัญหา

ของไทย สามารถเสริมแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ปัจจัยการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองจากการยึดอำนาจโดยคณะทหาร เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2013 ส่งผลให้การพัฒนาประชาธิปไตย ชะงักงันและรัฐบาลทหารของไทยถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาคมโลก นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้โอกาสในการที่ประเทศไทยเป็นประธานกลุ่ม G77 อธิบายว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยก ซึ่งอาจนำไปสู่ความรุนแรง จึงต้องระงับด้วยรัฐประหารและจะนำประเทศเดินทางกลับสู่ประชาธิปไตยตามแผนงาน (Roadmap) อีกทั้งได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วและเตรียมจัดการเลือกตั้งภายใน ค.ศ. 2018 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการทูตพหุภาคีของไทย ในกรอบ G77 มีทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในดังกล่าว โดยปัจจัยภายนอกประเทศที่สำคัญ คือ ปัจจัยกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่แม้จะสร้างโอกาส แต่ก็ก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและหลายประเทศกำลังหาทางออกในการจัดการผลกระทบของโลกพร้อมกัน ส่วนปัจจัยภายในประเทศที่สำคัญ คือ ปัจจัยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มีปรัชญาและเป้าหมายสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นเป้าหมายสากลและตรงกับความต้องการของประชาคมโลก รวมถึงการที่รัฐบาลไทยกำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง ทำให้จำเป็นต้องมีบทบาทแข็งขันและสร้างความเชื่อมั่นในเวทีโลก รัฐบาลไทยภายใต้นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้โอกาสจากการทูตพหุภาคีจากการเป็นประธานกลุ่ม G77 อธิบายและสร้างความเชื่อมั่นต่อการเปลี่ยนแปลงในประเทศไทย อีกทั้งน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมบทบาทของประเทศไทย และทำให้ประเทศไทยเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ